

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej.
Fél évre ... .. 420 Lej.
Negyed évre ... .. 210 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej.

Hirdetések díjazás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Bernády

a csucsai paktumról.

(Cluj-Kolozsvár, május 15.)

Bernády György dr., ma — tudósítónk előtt — a csucsai paktumról nyilatkozott. Arra a kérdésre, hogy résztvette-e a csucsai paktumtárgyalásokon, kijelentette, hogy azokon nem vett részt, már azért sem, mert abban az időben betegen feküdt. A paktum szövegét Bucurestiben olvasta, amikor Gyártás Elemér, a Magyar Párttal aláírt paktumot kicsérélés végett átadta Gogának. Látott benne néhány pontot, amelyek nem elégtették ki és ezért indítványozta ezeknek a pontoknak a módosítását. Ehhez Goga és hívei is hozzájárultak. A csucsai meghívásra el is ment, de csak azért, hogy Averescu tábornok előtt elkímélje kifogásait. A csucsai ebéd alatt ő felszólalt és elmondotta aggályait és annak a reményének adott kifejezést, hogy a paktum egyes homályos pontjait úgy értelmezzék, ahogyan azt ő magyarázza. Averescu tábornok felszólalásában megnyugtatta, hogy a paktum nem Averescuék kormányrajutásakor lép életbe, hanem aláírása napján: 1923. október 23-án, amint az meg is történt. Az intéző bizottságnak nem mutatták be a paktum szövegét, mert azt a pártvezetőség bizalmas kérdésként kezeli és csak akkor hozza nyilvánosságra, amikor azt alkalmasnak találja. Bernády a csucsai paktumról lényegében nem nyilatkozott.

Elkészült a Magyar Párt memoranduma.

(Cluj-Kolozsvár, május 15.)

A Magyar Párt elnöksége elkészítette a szenátushoz és a parlamenthez intézendő felterjesztést, amelyet megfelelő átdolgozásban Ferdinánd király elé is juttatnak. A felirat ismerteti Anghelescu magánoktatásának a kisebbségekre sérelmes rendelkezéseit és kifejti, hogy a javaslat elfogadása, az egyházak autonómiájának teljes megsemmisítését jelenti. Kéri a szenátust és a parlamentet, utasson vissza a javaslatot, amelyet az iskolaentartó egyházak véleményének meghallgatása s figyelembe vétele után megfelelőleg átdolgozva, terjesszenek újból a szenátus és a parlament háza elé.

Lemond Anglia külügyminisztere. — Francia győzelem Marokkóban. — Magyarország minisztere nőke válaszol a kisantantnak. — Volt képviselő, aki meghalt az illetőségi fronton. — Megőrült aradi nő kálváriája. — Békés hurokat peng a szovjet. — Lederernét szembesítették urával. — Cáfolják Zita exkirályné betegségét. — Egy levél utazása Jugoszláviából Amerikán át Pécskára. — Frohreichné válik urától.

Ujabb moratórium a külföldi adósságokról.

Értekezlet Bucurestiben. A könyörtelen csehszlovák hitelezők.

Bucurestiből jelentik: A romániai kereskedők külföldi tartozásainak rendezésére kiküldött bizottság ma ülést tartott, a bucurestii iparkamara termeiben. A bizottság elhatározta, hogy a francia, belga és a csehszlovák hitelezőkkel újból megkezdik a tárgyalásokat. Különösen a csehszlovák hitelezőkkel fontos a megegyezés, mert a háború utáni adósságokról van szó, amelyekre vonatkozólag a csehek eddig megtagadták a békés megegyezést. A bizottság reméli, hogy a cseh hitelezők most már

hajlandók koncessziókat tenni. Elhatározták továbbá, hogy megkeresik az igazságügyminisztert, a külföldi adósságok fizetésére vonatkozólag jelenleg érvényben lévő moratórium újabb három hónappal való meghosszabbítását végett. Kéri az igazságügyi minisztert, hogy a vonatkozó törvényjavaslatot azzal a klauzulával lássa el, hogy amennyiben szeptemberben, az új moratórium lejártakor a parlament szünetel, úgy a minisztertanács felhatalmazást nyerjen újabb három hónapi moratórium engedélyezésére.

Készül az ellenzék a nagy harcra

Pan Halipa inzultálója fegyveres elégtételt kért dr. Luputól. — Elmarad a patriárka beiktatása. — Kitérés a liberális-pártból.

(Bucuresti, május 15.) Popescu főhadnagy, Pan Halipa inzultálója tegnap segédekét küldött Lupu dr.-hoz, akitől elégtételt kért a kamarában tett nyilatkozata miatt, amelyben a parasztpárti vezér a főhadnagy magánéletével is foglalkozott. Lupu dr. Vajda Sándort és Argetoianut nevezte meg segédeikül, akik Popescu megbízottjaival együtt jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben az elégtételadást megtagadták azzal az indoklással, hogy Lupu dr.-t a parlamentben mondott kijelentései miatt csak a kamara vonhatja felelősségre. Az ellenzék, dacára a beigért vizsgálatnak, nem akarja engedni elaludni az ügyet. Az ellenzék most főként a kormány elleni fokozottab akcióval van elfoglalva. A parasztpárt parlamenti vezető bizottsága ma ülést tart, amelyen megállapítják a parlament előtt fekvő törvényjavaslatok, elsősorban a közigazgatási reformra és a Banca Nationala privilégiumának megszüntetésére vonatkozó javaslatok elleni parlamenti akció takti-

káját. Az ellenzéki körök különben nagy fontosságot tulajdonítanak Argetoianu és Stere tegnapi találkozásának. Beavatottak szerint az egész egyesült ellenzék igen optimisztikusan ítéli meg a további fejleményeket.

A szövetkezett ellenzék eredménynek könyveli el, hogy Juca liberális képviselő és Cosoia liberális szenátor kiléptek a liberális pártból, mert Radulescu vlascai prefektus ügyében beteriesztett interpellációjukat elhalasztani voltak kénytelenek.

Jorga professzor különben meg szerkesztette az egyesült ellenzék manifestumát, amelyet a vasárnapi nagygyűlésen felolvasnak. Azután az ország minden részében publikálják majd a manifestumot.

A Marghiloman és az Averescu párt között folyó fúziós tárgyalások kedvezően haladnak. A két párt delegátusai elvben már megállapodásra jutottak és most csupán a részletkérdéseket vitatják meg. Az eddigi jelekből ítél-

ve a paktumot a jövő hét csütörtökéig aláírják.

(Bucuresti, május 15.) Egyházi körök szerint Miron Christeanak, a patriarchai méltóságba való beiktatását, amelynek május 21-én kellett volna megtörténnie, bizonytalan időre elhalasztották, mert Ferdinánd király egészségi állapota még nem engedi meg, hogy résztvehessen a beiktatás ünnepségén.

Marghiloman

végrendelkezett.

Azt kívánja, hogy egyik unokája vegye fel a Marghiloman-nevet.

(Bucuresti, május 15.)

Tegnap bontották fel Marghiloman végrendeleteit. Két végrendeletet hagyott hátra, az egyiket 1923-ban, a másikat 1924-ben készítette. Mindkettőből több toldalék van hozzáfűzve. A legutolsó toldalék 1925. április 7-én kelt. A felbontásnál Marghilomanné és Starcea voltak jelen. A végrendelet úgy intézkedik, hogy vagyona unokaira száll át, a haszonélvezet azonban életbenmaradásáig a feleségéé. Az unokák közül Ferechide szenátusi elnöknek a fia kapott legtöbbet s őt arra kéri, hogy vegye fel a Marghiloman nevet. 600.000 lejt irányoz elő memoárjainak kiadására, melyre egy bizottságot kért fel, amelynek tagjai Ferechide, Lecca és Pisante. Egyik hátrahagyott levelében azt írja, hogyha életében követett is el hibákat, akaratán kívül tette s hogy mindig az legegyszerűbb és legkevesebb használatra országa érdekében. Az albastrai ménés felügyeletét egy külön bizottságra bízta.

Francia győzelem Marokkóban.

Rendetlenül menekülnek a felkelők

Párisból táviratozzák:

A marokkói Rabat környékén a Bibane hegyesség ellen megindított francia offenzíva riff területen demoralizáló hatást keltett a riff csapatok között, melyek hanyathomlok menekülnek. A francia nehéz tüzérség támadása és a repülőgépek súlyos veszteségeket okoztak a felkelőknek. A felkelők bombákkal és gépfegyverekkel igyekeztek a francia támadásokat ellen-súlyozni, azonban csak jelentéktelen veszteségeket okoztak a franciák soraiban.

A minisztertanácson Brianó külügyminiszter beszámolt a marokkói helyzetről, amely szerinte rendkívül kedvező a francia hadműveletek szempontjából. Bejelentette, hogy két állomás kivételével az összes körülzárt francia támpontokat felszabadították már.

Megölte az illetőség.

Csehszlovákiai magyar exkzépviselő szomorú tragédiája.

(Pozsony, május 15.) Az illetőség, az állampolgárság körül évek óta elkecsereedett harc folyik Szlovénországban. Ebbe a keserves hárszába most szomorúan sir bele Nagy Gyula volt képviselő tragédiája. A volt képviselő ma reggel hirtelen elhunyt. A halál oka: szívszélhűdés, minden jel szerint vonatkozásban van illetőségének elvesztésével és nemrég elrendelt kiutasításával.

Nagy Gyula egyszeri vasárnapi volt és a csehszlovák közvélemény első országos választása alkalmával a munkásság bizalmából a szociáldemokrata listán bekerült a parlamentbe. Három hosszú év mulott el, amíg 1923-ban ki derítették a hatóságok, hogy Nagy Gyula, akit az első választáson jelölték és megválasztani lehetett, tulajdonképpen nem is csehszlovák állampolgár.

Nagy már két év óta nem volt képviselő és az utóbbi időben rákerült az idegenek listájára és az első közé tartozott, akiknek saját bőrén kellett megtanulniok, mi is az az „idegenlista”. Körülbelül négy héttel ezelőtt kapta meg írásban a rendőrség határozatát, amely őt és családját is kiutasítja a köztársaság területéről. Az események ezután már drámai egymásutánban követik egymást: a kiutasítás után két héttel elhunyt Nagy Gyula betegeskedő felesége, ma, két héttel Nagyné halála után magát Nagyt is szívszélhűdés érte. Tegnap este még résztvett a pozsonyi üzemi tanácsülésén a Munkásotthonban és a drágaságról folytatott vitában részt is vett. Ma reggel, mint ren-

desen, fél hét órákor fölkel és asztalhoz ül, hogy megkérdezzon. Hirtelen rosszul lett és még mi-

előtt fia orvosért szaladhatott volna, kiszívódott. Szívszélhűdés végzett vele.

Örültnek nyilvánítják Bettauer gyilkosát.

(Bécs, május 15.) Megbízható helyről vett értesítések szerint Rothstock Ottó, Bettauer gyilkosának ügye, fordulat előtt áll. Nincsen kizárva, hogy a gyilkos emelkedését a bécsi orvosi fakultás tantrai fogják megvizsgálni. Az Illustriertes Wiener Extrablatt mai számát az ügyészség egy Rothstockról szótó hír miatt elkobozta. Az elkobozási rendelet későn jött, úgyhogy a lapnak valamennyi példány már az olvasók kezében volt.

Vasárnap akasztják a szófiai bombamerénylőket

A felrobbantott székesegyház közelében ácsolják az akasztófákat. — Agyonlövik a szökést megkísérlő foglyokat. — Újabb hatvan embert fognak halálra ítélni.

(Szófia, május 15.) Ma jár le az a háromnapos határidő, amely idő alatt be kell nyújtani a halálra ítélt bombamerénylők védoínek a felebbezési kérvényt. Tegnapig egyetlen egy felebbezési kérvény sem érkezett be a felebbeviteli bírósághoz. A késő éjszakai órákban jelentik Szófiából, hogy az ítéletet a bombamerénylőkön vasárnap reggel hajtják végre. Az akasztófákat a felrobbantott székesegyház közelében állítják fel. Valamennyi halálra ítélt tegnapig megőrizte nyugodtságát és valamennyien kegyelemben reménykednek. Vracsból újabb hatvan kommunisztát szállítottak Szófiába, akiket az államvédelmi törvény alapján von felelősségre a szófiai rögtönítélő bíróság. Utközben három kommunisztát, akik szökést kíséreltek meg, agyonlövtek a kísérő katonák.

Az államügyész mind a hat-

van kommunista fogolyra halálban ítéletet kér.

(Belgrád, május 15.) Lapjelentések szerint a határmenti Crnosavacra betört harminc főnyi bolgár osztag formális harcokat folytatott a felfegyverzett parasztsággal. Athanazov bolgár emigráns halálosan megsebesült. A visszavonuló bolgárok a határörökkel összeütköztek. Ennek a harcnak azonban nem volt sebessége. A belgrádi rendőrség tartóztatta Teodoroff bolgár alátvalót, aki a Belgrádba menekült parasztpárti exminiszterek ellen akart merényletet elkövetni. A lapok hangsúlyozzák, hogy a merénylőtörv. nem áll összhangba Kaliov külügyminiszter belgrádi ígéretével.

A balkáni kommunista újságokkal kapcsolatban hivatalosan megcáfolják a külföldi lapokban megjelent ama híreket, hogy a jugoszláv külügyminiszterium jegyzéket adott volna át a bécsi osztrák követnek a bécsi kommunista központ üzemeltetésében.

Börtön helyett halál.

Öngyilkos lett az orosz szociálforradmárok vezére.

(Moszkva, május 15.) Szavinkov Boris, aki az orosz forradalmárok egyik kimagasló alakja volt, abban a pillanatban, amint a börtönéből kilépett, öngyilkosságot követett el. Leugrott az ötödik emeletről és azonnal meghalt. Hátrahagyott levelében Szavinkov azt írja, hogy számára csak két lehetőség volt. Vagy az, hogy agyonlőjjék, vagy pedig az, hogy nyugodtan engedjék dolgozni. A fogházbüntetést magára kizártnak tartja, mert bűne nem volt olyan, hogy azt fogházzal büntessék. — Szavinkov tudvalevőleg az ugynevezett szociálforradalmi párt tagja volt és az utóbbi években igen élénk politikai életet élt. — Azok miatt a moszkvai véres uccai harcok miatt, amely a szociálforradalmárok leverésével végződtek, törvényszék elé állították és a bíróság, forradalmi érdemeire való tekintettel, nem halálra, hanem súlyos börtönre ítélte. Ezt nem tudta elviselni Szavinkov, aki a börtön elől most a halálba menekült.

— Jubiláló politikus. Bucurestiből jelentik: A szenátusban ma bizalmas értekezlet volt, amelyen Pherekýde elnök ünneplésének előkészületeit beszélték meg. Pherekýde ugyanis most tölt be politikai pályafutásának ötvenedik évét. Ez alkalommal a népszerű politikust a szenátus nagy ünneplésben akarja részesíteni, ezért bizottságot küldtek ki, amely a kamara delegátusaival kiegészítve magát, előkészíti a jubileumi ünnepséget.

TARCA

A negyvenéves asszony

Ninesenek démonok — csak betegek...

(Bécs, április 15.) A modern irodalomnak egyik legkedvesebb alakja: a negyvenéves asszony... Karin Michaelis óta hányan festették le azt a veszedelmes kort, amibe a nő élete negyvenedik esztendője után lép! Szenvedélyes, kárhózas démonnak, valóságos vámpírnak tintetik föl a negyvenéves nőt, aki érzi már az ősz szelét, s még egyszer, mohón, két marokkál akarja tépni a rózsákat, a melyek számára nemsokára végkép elhervadnak... Erről a korról, a negyvenéves asszonyról tartott most előadást Bécsben dr. Schulhof Arnold, az ismert bécsi orvos, aki előadásán a negyvenéves asszonnyal foglalkozott. — Am, ha a hallgatóság — hölgyek tizenhat éven felül és száz éven alul — különös pikantériákat várt ettől az előadástól, hát akkor bizony alapos csalódáson ment keresztül. Mert az előadó mindama kényes és veszedelmes tulajdonságtól megfosztotta a negyvenéves asszonyt, amivel csak az utóbbi időben felruházták, csak hogy érdekesebbé tegyék.

A tudós előadó fölöttébb józanul tárgyalta ezt a kérdést. S kijelentette, hogy a nők túlnyomó

többségénél, amikor életkoruk ötödjik, évtizedébe jutnak: a szexualitás éppen nem játszik olyan nagy szerepet, mint azt egyes modern anatómikusok feltüntetni szeretik. Természetes, hogy általánosítami nem szabad. A kritikus életkor tüneteivel bizonyára találkozunk, kivált az ugynevezett meg nem értett, pszichikai tekintetben kielégítetlen asszonynál. De ezek a tünetek nem pont ennek a kornak a kísérő jelenségei: éppen úgy fel léphetnek hamarább, vagy akár később is. A normális egészségi asszony élete e fordulóján, testi és lelki tekintetben is, minden nagyobb zökkenő nélkül siklik át...

Mindenesetre, annyit megérez a negyvenéves nő is, mint ahogy megérzi a negyvenéves férfi, hogy bizony az élet tavasza átrepült teste fölött. De hát ez nem olyan tragikus dolog. Mert hiszen ellentétben a régi idők fel fogásával, manapság a negyvenéves asszonyt már nem tekintik öregnek... És dr. Schulhof megköcsöztatta azt a megállapítást is, hogy testileg nem is annyira öregsziünk, mint lelkileg. Amit ugy kell érteni, hogy mindenki olyan öreg, amilyennek érzi magát. Aki szellemileg ifjú, testileg is az. S igen kellemes dolgot mondott a jeles doktor hallgatóságának azzal is, hogy a megöregedés ellen nincs hathatósabb orvosság, mintha az ember a fiataláshoz számítja magát; ebben az esetben bármennyi ta-

vasz rózsája van is már a háta mögött, mégis az ifjúsághoz fog tartozni. Ezért is az előadó természetesen találja, ha a negyvenéves nő is bizonyos igényekkel lép föl az élettel szemben. Egy a fontos: a nőnek úgy kell föllépni, úgy kell magát viselnie, ahogy tényleg érzi magát. Ne hazudjon ifjúságot, ne erőszakoskodjék, ha úgy érzi, hogy megtört, megrokkant. Ha életkeves lobog a vérében: rendben van a dolog. Ha azonban titokban maga is úgy találja, hogy túl van bizonyos határon: akkor vonja le becsületesen is a konzekvenciáját. De ne szomorú, keserű lemondással, hanem annak békés beismerésével, hogy a természet törvényeit megváltoztatni lehetetlen s legbölcsebb és legjobb, ha a megváltozhatlanba szépen be lenyugszunk. — Ha a nő ezt az aranyigazságot megsziveli: akkor a negyvenéves kor számára elveszti minden fájdalmas vonását. Hiszen akkor még korán sem agg, — az élet még annyi jót és szépet kínál számára!

És Schulhof doktor azt is mondja, hogy a nőknél ez a veszedelmes kikiáltott életkor pszichikai téren sem idős elő valami nagy forradalmat. Az egészséges asszony mindenesetre fokozatosabban érzi a gyöngédségek szükségességét: mert hiszen természetes benne a vágy, hogy még teljes értékű nőnek vegyék, amikor maga is annak érzi magát!

Az is meglehet, hogy ez éveiben kissé többet szenved a féltékenységtől, amikor a fiatalág konkurrencijára ébred. De okos, belátásos asszonynál ez is csak muló, átfutó érzés.

— Sokkal veszedelmesebb ez a kor a férfiaknál, — vigasztalja meg az előkelő hallgatóságát, már azokat, akik erre a vigasztalásra koruknál fogva éppen rászorultak.

— Természetes, — folytatta a doktor ur, — hogy beteg nőknél a korrall beáll e változás nagyobb konvulziókkal jár. S mivel egyes társadalmi körökben a betegség, a szenvedés ma ugyszólván divat: ezért is találkozunk több ilyen szenvedő negyvenéves hölgyvel. De ez a szenvedés többnyire inkább csak — szenvedés...

Szóval: a tudós doktor ur ki-mondotta, hogy a negyvenéves nő nem okvetlen démon, korántsem vámpír, korántsem veszedelme ön magának és a férfiaknak. Ha tudniillik — egészséges. Ha beteg, akkor beteg volt, démon volt negyvenéves kora előtt is. És démon lesz azután is. Az egészséges asszony szépen, bölcsen leli a maga életét, a természet törvényei szerint s élvezi azokat az örömeket, amiket az élet minden korban nyújt. Amivel Schulhof doktor hallgatósága körében nem mindenki volt megelégedve. Hiszen nagyon sok asszony ugy szeret veszedelmes, titokzatos démon lenni...

Zita egészséges.

Arányosan cáfolják az exkirályné betegségről szóló híreket.

Budapestről jelentik: A Zita exkirályné megbetegedéséről szóló híreket a legújabb táviratok leghatározottabban megcáfolják. Gróf Apponyi Albert táviratot kapott Lequeitióból gróf Károlyi József aláírásával, aki közli, hogy Zita teljesen egészséges. Dr. Schager osztályfőnök, a Habsburg család bécsi megbízottja, rádiótáviratot kapott, amely a következőképpen hangzik: „A súlyos megbetegedésről szóló hírek valótlanok. Állapota megnyugtató.” Az egyik bécsi egyesület, amely távirati kérdést intézett Lequeitióba, ugyancsak olyan értelmű értesítést kapott, hogy a Zita megbetegedéséről szóló hírek valótlanok és javulása tartós. Spanyol hivatalos helyen semmit sem tudnak arról a hírről, hogy Zita beteg volna.

A Fräulein keresi az apát.

Amikor egy idegen ügyvédet néz apának az elcsábított német kisasszony. — Különös kaland a járásbírósnál.

(Saját tud.) Furcsa kis jelenet tartotta ma a járásbírósnál egy tárgyalását. A terem zsúfolásig telve volt ügyvédekkel, ügyfelekkel. Olyanokkal is, akik későbbi óra-terminusra kaptak idézést, de vártak, hátha mégis előbb kerül reájuk a sor. Az egyik asztalnál ült az aktákba mélyen elmerülve az ügyvédi kar egyik tagja, szolid, becsületes családapa. A folyamatos ügy őt nem érdekelte, az utána következő pörben volt ő felperes ügyvéd és ezért belemélyedt aktáiba.

A folyó ügy pedig a következő volt: Egy soffört egy alkalmazott német leány beperelt gyermektartásért. A leánynak egyéb bizonyítéka nem volt, mint egy névjegy a sofför nevével. Ezzel pedig apaságot bizonyítani nagyon bajos dolog. A leány azt diktálta jegyzőkönyvbe, hogy az illető sofför egy fekete hajú, nyulánk férfi. Miután a nemboldog anya a szürke autó számát megjelölte s ennek sofförjét a bíró beidézte, meg is jelent pontosan. Csak az a baj, hogy nem fekete, hanem szőke, nem nyulánk, hanem kőpöcs volt. Ekkor a felperes ügyvédnek az a mentő gondolata támadt, hogy egy teatrális jelenetet rögtönöz a bíróság előtt, hogy talán így derül ki az igazság. A soffört a hallgatóság körében helyezte el. Aztán felhívta a leányt a bíróság elé és azt a kérdést intézte hozzá, amint az ajtón belépett:

— Fräulein! Nézzon jól szét ebben a teremben és mutassa meg nekünk azt az embert, aki az ön gyermekének atyja.

A leány haragos szemekkel végig nézett a jelenvoltagekon, a sofför már tulesett a lesújtó pillantáson. A leány egyszerre csak dühös, ingerült hangon kiáltja:

— Der ist es. Der ist mein Verführer.

Ezzel majestétikusan reá mutatott az aktákba temetkezett ügyvédre, akiről már elmondottuk, hogy egy más ügyben járt a bíróságnál és

hogy valóságos típusa a romlatlanságnak és szemérmertességnek. A hatás természetesen frenetikus volt. Szem nem maradt szárazon a nevetéstől. Maga az aposztrofált ügyvéd borzasztóan restelte a dolgot, ami csak fokozta a hatást. A

könnyűbbs fajsúlyu moralisták ugrottak:

— Kolléga ur, siessen haza, mert rögtön pörbe vonja őnt.

Végre a bíró vetett véget a jelenetnek. Ítéletével elutasította a társdíjkeresetet.

Négy nyelven beszél a levélboríték.

Hogyan utazott egy levél a jugoszláviai Németcernyától az aradmegyei Pecica-Pécskáig. — Amerikában jobban tudják, hol van Pécska, mint a szomszédos Bánátban.

(Saját tudósítónktól.) Levél íródott a jugoszláv Bánátban a Nagybecskerek melletti Németcernyán. És készült és el is indult a levél az aradmegyei Pecica-Pécskára. A feladási bélyegző tanúsága szerint április hó 11-én pecsételték le Németcernyén a rajta lévő három dináros bélyegget. A címzése pedig így szólt szó szerint: Tek. Éliás Simon urnak Pécska, Arad megye. Ez a levél — ugyancsak a postabélyegző tanúsága szerint — április hó 28-án szerencsésen meg is érkezett — Chicágóba. Ott bizonyára megkísérelték a pecica levél kikézbítését, és miután Éliás Simont, a címzettel minden buzgalom dacára sem tudták megtalálni, két piros bélyegzőt ütöttek rá. „Missent to Chicago, Ill., P. O. U. S. A. Forgu Sec. 2.” — ez áll az egyikén. A másik körbélyegző szerint: „Address not completed”, vagyis: címzés elégtelen. A chicágói postán ugy

látszik azonban ismerik Európa földrajzát: Ceruzával ráírták azután: „Hungary, Europe” és elküldték — Magyarországra. Hogy Magyarországon mint vendégeskedett a bolygó zsidó hajlandósága levél nem tudjuk. A magyarországi posta nem ütött rá bélyegzőket. Végül is az április hó 11-én Pecica-Pécskára feladott levél május hó 15-én szerencsésen és minden baj nélkül megérkezett a címzethez.

Ha nem jutott volna el a levél a rendeltetési helyére, akkor Európa és Amerika postáit meg lehetne vádolni, hogy nem rendelkeznek kellő földrajzi ismeretekkel. De így? Csak egy hónapnál tovább tartó tanulmányutat tett a levél és mire visszatért, a borítékja négy nyelvet is megtanult. Angolt, szerbet, román és magyart. Mivel és világlátott lett a levél a bántási Németcernya és az aradmegyei Pecica-Pécska közötti kerülő utakon.

Ledererné szembenéz férjével.

Megtörtént az izgalmas szembesítés a gyilkos házaspár között. — Lederer Gusztáv magábaroskadt és töredelmes vallomást tett a gyilkosság lefolyásáról.

(Budapest, május 15.) A Lederer-pör mai tárgyalásának egyik legérdekesebb tanuja Prónay Pál alezredes volt. Az ő különítményében teljesített hosszabb ideig szolgálatot a kommun után Lederer Gusztáv és Prónay egyike volt az elsőknél, aki a borzalmas bűntény felfedezése után megjelent a rendőrségen és régebbi büneiért is feljelentette a csendőrfőhadnagyot. Prónay elmondta, hogy Lederert eleinte csendes és kötelességtudó embernek tartotta. Csak később derült ki, hogy mint a különítmény élmezőnyös tisztje visszaéléseket követett el az élmezés körül és a pénztári könyveket meghamisította. Arról nincsen tudomása, hogy Lederer atrocitásokat követett volna el. Nagyon érdekes jelenet játszódott le, amikor Prónay a pénztári könyvek meghamisítását hozta fel. A rablógyilkos főhadnagy felugrott a vádlottak padjáról és erőlyesen tiltakozott a hamisítás vádjá ellen. Demján Árpád kertészt, Lederer cellatársát hallgatták ki ezután, aki ugyan csak néhány szót mond, de ez a néhány szó nagy befolyással lesz Lederer sorsára. Lederer a vizsgálati fogság hónapjaiban bizalmas hangon beszélgetett cellatársával és elmondta neki, hogy Kodelka a feleségével viszonyt folytatott és ő álmában

lőtte agyon a nagyvágót. A feldarabolást pedig a felesége segítségével végezte el. A tanúkihallgatások ezzel be is fejeződtek. A tárgyalásvezető ezután ismét faggatta Lederert, hogy leplezetlenül mondjon el mindent az igazság megállapítása érdekében. Lederer alig hallható hangon állandóan arra hivatkozik, hogy már nem emlékszik a dolgokra. A tárgyalásvezető ekkor figyelmeztette, hogyha nem vall be mindent, akkor szembesíteni fogja a feleségével. Lederer erre siránkozva válaszolt:

— Nem tudok szembenézni vele!

A dolgokra emlékezni azonban továbbra sem akar. Most úgy látszik megbánta, hogy mindent a feleségére tolt. Ezután újabb kérdések özöne következett. De folyton azt hangoztatja, hogy arra sem emlékszik, hogyan vitték be a holttestet a kamarába és úgy hiszi, de biztosan nem tudja, hogy a szerszámokat a felesége vitte be neki. Sorra felmutatták neki a hűsvágó bárdot és a konyhakést, mire Lederer rendkívül zavartan viselkedett.

Apáthy ezredes: — Nemde, először a fejét vágták le?

Lederer: — Nem emlékszem! Azt hiszem talán... Undorodom...

Apáthy: — rionnan volt ilyen

nagy gyakorlata az ilyen dolgokhoz?

Lederer: — Amikor Nyugatmagyarországon élmezési tiszt voltam, láttam hogyan darabolják fel a levágott marhákat!

Majd mégis rászánja magát a gyilkos főhadnagy és a következőkben összegezi a gyilkosság történetét:

— Este érkeztem haza. Vacsorához ültünk és akkor a feleségem váratlanul azt mondta: „Gyáva ember vagy!” Kodelka az igazi, — mondotta. — akinek pénze van, amivel mindent meg lehet venni, még az asszonyi becsületet is. Ezután megláttam Kodelkát ruhátlanul a pamlagon téverni!

Apáthy: — Szóval bement és közvetlenül közelről föbelőtte Kodelkát!

Lederer: — Lehetséges! Nagyon izgatott voltam! Azután kimentem a konyhába és megmondtam a feleségemnek, hogy végeztem vele. Ő nem mert bejönni, sirni kezdett és erre őt is agyon akartam lőni!

Izgalmas jelenet következett ezután: bevezették Lederernét, akit szembeállítottak Ledererrel. Az asszony magas fejtartással néz férjére. Lederer siri hangon lehajtott fejjel és lesütött szemmel mondja oda a feleségének:

— Ópiummal akartad megmérgezni Kodelkát!

— Nem igaz! — válaszolta az asszony. Majd a tárgyalásvezetőhöz fordult: — Nem tudom, hogy honnan szedte ezt a históriát?

A tárgyalást folytatják.

Frohreíchné válik az urától.

Váltókereset az egyedi gyilkos nő ellen.

Budapestről táviratozzák: Dr. Froreich Ernő, az egyedi apósgyilkos ügyének újabb fordulata van. A soproni törvényszéknél válókeresetet adott be ellene felesége, született Egyedi Ilona és válóknak a bűncselekményt jelöli meg. A törvényszék hat hónapra elválasztotta férjétől Egyedi Ilonát és hat hónap leteltével mondja ki végérvényesen a választ. Dr. Froreich Ernő, akinek a fogházban teljesen megbomlott az idegrendszere, a felesége válásáról szóló hirt is teljesen apatikusan fogadta. Egyedi Ilona lépése óriási feltűnést keltett, mert a gyilkosság elkövetése és felfedése után is nagyon gyöngéden viselkedett férjével szemben s akkor azt hangoztatta, hogy minden körülmények között kitart mellette.

Ingyen gyógyszerrel győzik le a járványt Aradon.

Fokozottabb ellenőrzés alá kerül a piac.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi hatósági orvosok ma délelőtt értekezletet tartottak a városi főorvosi hivatalban dr. Cucu Vazul elnökiete alatt. A főorvos felhívta a hatósági orvosokat arra, hogy ezentul vegyék fokozottabb ellenőrzés alá a szeszes italokat árusító helyiségeket. Megállapodtak abban, hogy rendőrségi segédlettel állandóan ellenőrzik a vendéglőket és korcsmákat, mivel gyakori panaszok hangzottak el, hogy hamisított és az egészségre ártalmas italokat árusítanak. Egyben dr. Luszt Ferenc hatósági orvos ma bejelentette, hogy a piacot ellenőrizte ma délelőtt és körülbelül 25 kilogramm romlott cseresnyét kobozott el az árusítóktól. Az orvosi értekezleten szóba került a maláriajárvány terjedése is. Megállapították, hogy az elmúlt év nyarán sok maláriás volt, akiket nem kezeltek ki teljesen betegsükből és az idén újra fellépett a láz. Dr. Cucu felhívta az orvosokat, pontosan jelentsék be a maláriás betegeket a főorvosi hivatalban. Egyben közölte, hogy a hatósági orvosok az államtól nagyobb mennyiségű kinint kapnak, hogy a hozzájuk forduló szegénysorsú betegeket ingyenesen kezelhessék. Ilymódon remélik, hogy hamarosan sikerül megszüntetni Aradon a malária terjedését.

A Haza minden előtt.

Hogyan vigyáznak a faszisták Olaszország becsületére. — Egy aradi kereskedő érdekes megfigyelése külföldi úton.

(Saját tudósítónktól.) Levelet hozott ma a posta: Mayrovits Imre aradi ismert gunnikereskedő az olaszországi Arco fürdőhelyéről, a Garda tó mellől levelet írt szerkesztőségünkhez. A levél jellemző az olasz viszonyok korrumpciójára, de arra is, hogy a hatalmon lévő faszisták a legteljesebb mértékben igyekeznek a tulajdonosokat ellensúlyozni. A határon például faszista fiatalok vigyáznak arra, hogy az Olaszországba érkező külföldieket megbízhatatlan elemek, sokszor hatósági személyek is ne zsákmányolják ki. A levélnek ez a része tarthat számot érdeklődésre: „Átléptünk az olasz határt. A jegyem csak idáig szólt. Jegyet szeretnék váltani, de nincsem líram. Csak dollárom van. A vasuti kalauz 10 dollárért csak 200 lírát akar adni, holott az árfolyam szerint majdnem 250-et kellene kapnom. Mutatom neki az újságban a kurzust, ő azonban csak a fejét rázza. Elpanaszoltam a bajt egy olasz fiatalembernek. Ez bevitte a kalauzt a legközelebbi állomás főnökségéhez, ahol kifizették velem még — 30 lírát azzal, hogy ez sem az igazi kurzus, de hullámzik a dollár ára. Arco felé az utiránnyal nem voltam tisztában. Egy szimpatikus feketeinges fiatalembernél érdeklődtem az utazási irányt iránt. Készségesen felírta a noteszomba az összes vonatokat és csatlakozásokat, figyelmeztetett néhány mellékjáratra és ellátott jótaná-

csokkal. Megtudtam, hogy a fiatalember faszista volt, aki hecces és verekedések helyett hazája becsületére vigyáz, sok-sok más társaival egyetemben”.

Akinek az A és R betűtől függ az élete.

Az elmebeteg asszony tragédiája Aradon. — Egy csendes örültön esztendő kitalálója a téboly és fejszével támadott meg embereket. — Háromnapos hajszája az örült elhelyezéseért. — Az ügyvéd intervenciójára helyet kap a szegényházban.

(Saját tudósítónktól.) A Földön kétféle halál létezik: testi és lelki. A meghalt testet visszaadják az anyaföldnek, míg az elmúlt lelki emberek tovább is közöttünk sajnárognak: mint örültek, élve meghaltak. A társadalom humanizmus zárt épületeket emelt ezeknek a számkivetetteknek, ahol lelélik a maguk baromi kis életét, a legtöbbjének úgy sincsen már sok ideje hátra. Az ország tébolydái a békebeli méretekhez vannak szabva, amikor még nagyobb szennécszámba ment és inkább fordult elő a lelki halál. Azután jött a nagy háború idegekre menő iszonyata, mohóbb hebeszólása a földi jóknak, korcsabb embergenerációk, enerváltabb idegrendszerrel és a bolondok háza a szomorú méretekben megnövekedett kitermeléshez képest kicsinyek lettek. A béke esztendő óta nem építtek új házakat, noha legalább tízszer annyi elborult elméjű van ma, mint volt a háború előtt.

Ezek a szerencsétlenek azután itt kószálnak közöttünk és szinte szabadjára engedve futkosnak az utcákon. Az arcukra ráütötte bárgyú stigmáját a feloszlásnak indult értelem és káprázó szemükben az örült lángja lobog. Beszámíthatatlan és reszkető szenvedő emberek ezek, akik még az emberi fájdalomukat is csak artikulátlansággal tudják kifejezni.

Molnár Ágnes 32 éves elvált asszony is ilyen élő halott. Valamikor jómódu vendéglősné volt falun, szerencsétlen családi körülmények azonban bekényszerítették a városba, ahol évek hosszú során át felélte a vagyonkáját és felőrölte az esztét is. Csendes örültként éledegét már esztendő óta a Cantacuzino (Határ) ucca 8. számú ház egyik nyomorlakásában. Ha a bomlott idegei nem járták pokoli táncukat, úgy a szerencsétlen asszony napszámba járt dolgozni, amivel annyit keresett, hogy többet koplalt, mint evett. A nyomor, családi bajai és a lelki depressziók néhány nap előtt kikökörcsönték a csendes örültből. Dühöngeni kezdett, tört, zuzott, lakótársaira veszedelmessé vált. Erre Friedmann Alajos Matei Corvin (Hunyadi) uccai urisabó, a házigazdája bement a rendőrségre és jelentette Molnár Ágnes elmebeli állapotának súlyosra fordulását. Ott kikereszték a lajstromból, hogy Molnár Ágnes 32 éves, elvált, volt vendéglőtulajdonos a közre nem vesélyes csendes örült és azt mondták Friedmannnak, hogy nem tehetnek semmit. Friedmann Alajos ebbe nem nyugodott bele. Elhívatta dr. Luszt Ferenc orvost, aki megállapította Molnár Ágnesről, hogy súlyos elmebaja van, közveszélyes örült s elrendelte a kórházba való szállítást.

Eddig a levél. Olaszországban úgy látszik mindennél fontosabb ez, vigyáznak is a haza jó hírnevére.

Alig hogy elment az orvos, a szerencsétlen asszonyon a legteljesebb mértékben kitört a dühöngés tébolya. Fejszével ment neki a kéménynek és mintegy méternyire kibontotta. Az a rögeszméje, hogy meghal, ha nem rakja ki a kémény köveiből az A, a és az R, r betűket, amik az ő megváltását jelentik. És fejszével támadt mindenkire, aki őt ebben meggátolni igyekezett. Azután a rontás ellenszeréül kibontotta még a szoba egész mennyezetét és a stukkatornád drótlából vastag „életkötelet” font meg magának.

A házigazdája újból a rendőrséghez fordult, hogy fekezze meg a dühöngő asszonyt. Onnan kiküldtek egy őrmestert, aki telefonált a mentőkért. A mentők ki is érkeztek, azonban megtagadták az elszállítás azzal, hogy nekik az örültekhez semmi közük. Csak akkor vitték el, ha Friedmann Alajos is velük megy a bolondkocsin, a szerencsétlen nőt — igazolni. Friedmann kénytelen volt gardenak csapni fel az eszelős asszony mellé, így aztán elszállították a kórházba, ahol azonban nem fogadták be. A központi rendőrséghez küldték őket. Onnan másnap a II. kerületi rendőrséghez vitték az elmebeteg nőt. Ott sem igen tudták vele mit csinálni, mire újabb szaladgálás következett orvostól orvoshoz. Dr. Cucu Vazul városi főorvos végre is megkönyörült a szerencsétlen dühöngőn és hivatalos bizonyítványt állított ki állapotáról. E szerint Molnár Ágnes asszony ön- és közveszélyes örült, munka- és keresésképtelen. Közben Friedmann Alajos a hercehurca harmadik napján saját költségére igénybevette dr. Avramescu Vazul ügyvéd intervencióját is, míg végre azután az ügyvéd a dr. Cucu főorvos bizonyítványa alapján negyednap reggel elhelyezte az elmebeteg asszonyt a városi szegényházban. Molnár Ágnes magával vitte kintseit is a szegényház zárt szobájába: három ütött-kopott szentképet, nyolc rossz patkót és egy gombolyag összegubancolt cukorspárgát. Ezek az ő amulettjei... Pető Gergely.

mutatott, legyőzte az AAC és ATE csapatait és a csupa jónévű erdélyi játékosokból álló Chisenevi CFR csapatával eldöntetlen eredményt ért el, így szép és erős küzdelem várható. Ezt megelőzőleg fél 4 órai kezdettel a Jiombolai S. E. old-boys csapata játszik barátságos mérkőzést az AAC old-boys csapatával.

O Kinizsi-ATE mérkőzés vasárnap délután fél 6 órakor az aradi óvártéri sporttelepen. Fél 4 órakor Voința-Victoria II.-ATE ifjúsági játszik. Jegyek elővételben Bauer Gyulánál.

SZÍNHÁZI MŰVESEK

* Az aradi színház heti műsora Szombat d. u. 4 órakor: Postás Katica; este: Tisztelem a régi szeretőmet, operett-revü. Vasárnap délután 3 órakor: Nótás kapitány, operette; 6 órakor: Vén gazember, színjáték; este 9 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet, operett-revü. Hétfőn: Tisztelem a régi szeretőmet, operette revü. Kedden: Tisztelem a régi szeretőmet, operette-revü.

* Az aradi színházi iroda hírei. Szombaton két előadást tart a színház. Délután 4 órai kezdettel Postás Katica operettet, kedvezményes helyekkel és este a Tisztelem a régi szeretőmet. A Postás Katica Auer Katóval, Zilahy Irénnel, Lisztaynéval, Szücs Lacival és Misogával kerül színre. A Nótás kapitányt vasárnap délután 3 órai kezdettel játsszák. Ez a kiváló operett a nemzeti ünnep miatt, a múlt hét műsoráról maradt le és a megváltott jegyek ezuttal érvényesek. Fekete Mihály színigazgató az új szezonban először, vasárnap délután a 6 órai előadásban lép fel, amikor A vén gazember, Harsányi Zsoltnak Mikszáth Kálmán regényéből írt színjátéka kerül előadásra. A direktor a Mikszáth-műben Borly kasznár szerepét játssza, amely egyik legkiválóbb alakítása. Vele együtt fellépnek Harmath Jolán, Sárközy Blanka, Mészáros, Darvas, Sorros Jenő, Szabadkay és Kassay. — A Tisztelem a régi szeretőmet operett-revü keddig marad műsoron és szerdán vigiáték-ünnepséggel, Lengyel Menyhértnek a Waterloo csata című darabjával jön a drámai társulat. Lengyelnek ebből a művéből máris erősen folynak a próbák s a darab a szezon egyik leghatásosabb prózái slágerének ígérkezik. Az énekes személyzet is bemutatóra készül, a rendkívül hatásos revü után, egy népies tárgyú operett, a Juhász legény, szegény juhász legény kerül színre. Török Rezső és Magyar László darabjának egyetlen női főszereplője Zilahy Irén lesz.

— Megjelent a második száma is az „Aradi Kurir”-nak és a csinos külsejű hetilap mostani tartalmával még inkább tanubizonyoságot tesz életrevalóságáról. Cikkei, mint az alábbiak: Volt aradi színész és spanyol bankár házassága; Kirabolták Szendreyeket; 1 lej egy hónapos szoba; Mathilde, a majomszabású nő; Adv párisi noteszönyvéből: Felderítetlen bűnesetek; stb. bőséges és lebilincselő olvasmányul szolgál az érdeklődőknek.

SPORT

O A Jiombolai S. E. Aradon. Vasárnap délután 5 órai kezdettel az AAC Str. Serb (Török Gábor-u.) sporttelepen barátságos mérkőzés keretében találkozik a Jiombolai S. E. az AAC I. csapatával. A Jiombolai csapat saját pályáján elért szép eredményeivel a tavaszi szezon alatt állandóan javuló formát

HIREK

A becsület.

A kávéházban a szomszédomban három uriaszony ült a márványasztalnál. Kettő fiatal, szentivői, a harmadik erősen tal Balzac asszonyának veszedelmes életkorán. Asszonyok egymás között mindig más asszonyokról beszélnek. Ezuttal is egy fiatal, közkedvelt színésznőről volt szó, akiről még a keresztvizet is leszedték, mert — egy barátja van. Ez a színésznő tényleg konkubinátusban él egy férfivel, de csakis egyetlen egygyel. Barátságával való együttélését a nyárspolgári házasságtól csak az a körülmény választja el, hogy a formalitásokon tette magát. Valószínűleg nem a szegény színésznő áll, hogy az anyakönyvvezető előtt aláírójék a házassági okirat. Az urinők kegyetlenül szapulták a művésznőt és úgy állították be egymás között, mint egy nőt az éjszakai gázlámpák alól. Sőt a szomszéd asztaloknál ülő — s amint méltóztatnak olvasni: figyelő — férfiakra való tekintet nélkül, a legbrutálisabb kifejezéssel nevének is nevezték ezt a beállítást. Kíváncsi voltam a hallottak után, hogy ki lehet ez a három hölgy, aki ilyen hangosan és merészen mer pálcát törni más asszony becsületére felett. Valakitől diszkrétan érdeklődtem utánuk. Azután kinyomoztam az előzetit. A jelent is figyelembe vettem. Rövidesen megtudtam mindent, többet is, mint a mennyire kíváncsi voltam. A nyomozás eredménye szerint — pontos és megbízható adatok alapján — az egyik fiatal hölgy elvált asszony, akit botrányos körülmények között zavart el az ura, mert — mert... A második szépasszony férjezett. Azonban magántitkári teendőket lát el körülötte a város egyik közismert Don Juanja, aki nagyon és foglalkozás nélkül él nagyszerűen és úgy ruházkodik, mint egy grandseigneur. Hogy miből, azt nem illik firtatni. Diszkrét dolog. Egészen diszkrét. A harmadik: sokszoros nagymama, középkori unokái már régen báláznak. Ő már tisztességes... További kommentárok merőben feleslegesek. Irhatnék még a száka és a gerendáról szóló példázatról, de aki e sorokat olvassa, meg fogja érteni illusztrálás nélkül is.

Pető Gergely.

— Az aradi villamos. Az aradi villamosvasut úgy gyors tempóban halad előre: holnap délelőtt kézbesítik a hármas bizottság tagjainak a meghívókat a május 25-én kezdődő bizottsági ülésre. Az ülésezések valószínűleg három-négy napon keresztül tartanak. Az első ülés május 25-én délután öt órakor lesz a városháza tanácstermében és azon Georgescu János prefektus elnököl.

— Gyermekeknep Aradon. Holnap rendezik az aradi Anya- és Csecsemővédő Egyesület gyermeknapját. A korzón végig urnák állanak és Arad előkelő urasszonyai és urleányai, Vásárhelyi Janka vezetésével, gyűjtik az adományokat az inségben levő anyák és gyermekek számára. És mindenkinek adnia kell néhány lejt, mert ki tudja, talán éppen az a néhány lejt ment meg egy emberi életet a pusztulásból.

Lemond Anglia külügyminisztere.

Londonból táviratozzák: Londoni politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy Chamberlain külügyminiszter lemond, mert a Franciaországgal és Belgiummal szemben követett politikáját a kormány többsége nem helyesli. A newyorki lapok legutóbbi táviratmadásai is hozzájárulnak a külügyminiszter állásának megrendüléséhez. Valószínűnek tartják, hogy Birkenhead lord lesz az új külügyminiszter.

Siettetik

a Leirer-gyilkosság letárgyalását.

A vizsgálóbíró is felbujtással vádolja Okolicsányit.

(Budapest, május 15.) Megirtuk, hogy dr. Soóky József kir. ügyész a Leirer-ügyben terjedelmes vizsgálati indítványt terjesztett dr. Medvés-Medico István vizsgálóbíró elé Okolicsányi László és társai ügyében. Ma délelőtt a vizsgálóbíró maga elé vezette a fogházból Okolicsányi Lászlót, valamint az ebben az ügyben letartóztatott többi terheitet és kihirdette előttiük a vizsgálatra vonatkozó határozatát. A vizsgálóbíró teljes egészében magáévá tette az ügyészség álláspontját és Okolicsányi László ellen rablással párosult gyilkosság büntetése vádjával felbujtás és csalás büntetése cí-

mén rendelte el a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot. Saguly Ferenc és Helik József orgazdaság büntette és bünpártolás vétsége címén kerülnek vizsgálat alá és maradnak vizsgálati fogságban. A szabadlábon levő Roslász Mihály és Ács Andrásné ellen orgazdaság büntette címén indult meg a vizsgálat, de ez a két gyanúsított továbbra is szabadlábon marad. — Ugy Okolicsányi László, mint a többiek a vizsgálóbíró intézkedését tudomásul vették. Okolicsányi megjegyezte, hogy a vizsgálóbíró minősítését nem fogadja ugyan el helytállónak, de azért nem jelent be jogorvoslatot, hogy minél gyorsabban lefolytassák a vizsgálatot.

— Folytatják a bucarestii kommunista-pórt. Bucarestből jelentik: A kommunista pör mai tárgyalásának megnyitása előtt a letartóztatott vádlottak ismét megkezdtek az éhség- és szomjúság-sztrájkot, mert a bíróság elvetette a tárgyalás elnapolására tett előterjesztésüket. A tárgyalás megnyitása után a védők újból kérték a tárgyalás elhalasztását, de a bíróság elutasítva a védők kérelmét, megkezdte az érdemleges tárgyalást. Cruceanu ügyvéd, vádlott kihallgatásával. A tárgyalás folytatását az elnök holnapra tűzte ki.

— Tiltakozás a pécsi egyetem bezárása ellen. Pécsről táviratozzák: A pécsi közgazdasági egyetem bezárása ellen ma tiltakozó nagygyűlést tartottak a város közönségének és az egyetem hallgatóinak részvételével. A gyűlés után tüntető menetben vonult végig a városban a gyűlés közönsége.

— Károlyi Mihály tárgyalás Caillaux-val. Párisból táviratozzák: Gróf Károlyi Mihály, a volt magyar köztársasági elnök, tegnap Párisba érkezett. Károlyi utazásának az a célja, hogy Caillaux pénzügyminiszterrel tárgyalásokat kezdjen.

— Alsóvezetékét kap a timisoarai villamos. Dr. Miklósi Kornél, a timisoarai (temesvári) városi villamosvasut igazgatója érdekes utat tett lefelé. Hosszabb tanulmányozás után a külföldi nagy városok mintájára bevezette Temesváron is a villamosvasutak földalatti vezetékeit. Az eddigi felsővezetéseket leszerelik a helyükbe a modernebb és célszerűbb alsóvezetéseket kerülnek. Az átalakítási munkálatok folynak és egyelőre csak a Belváros területén levő hálózatot látják el az új földalatti vezetékekkel.

— Oriási vasúti katasztrófa Orosországban. Rigából táviratozzák: A moszkva—rigai expressz kisiklott és a vonat étköz kocsija, valamint egyik második osztályú kocsi pozdörjává törték. Tizenötven meghaltak és harmincan súlyos sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség áldozatainak nagy része külföldi utas.

késpénzt tartalmazó börtáskát elrabolt. A tettest nyomozzák.

— A repülő temetése. Budapestről táviratozzák: Vitéz Gergye József volt repülőszázados, legutóbbára a Franco-roumaine repülő társaság utasgépvezetőjének tragédiája széles körökben kellett óriási részvétet. Gergye nemcsak a háborúban adta hősiességének tanujelét, hanem a francia repülő társaság szolgálatában is. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy már Budapest felett járt gépével, amikor motorhiba következtében ezer méter magasságban kigyulladt a gép. Gergye a legnagyobb hidegvérrel kormányozta le a földre az aeroplánt és egyetlen utasát, egy francia hölgyet, kimentette az égő gépből, amely azután teljesen elhamvadt. Ezért a cselekedetért a francia kormánytól külön dicséret és köszönő okiratot kapott. A tragikus végű pilótát tegnap temették el a Kerepesi úti temető halottasházából. A temetés alatt a pilóta sírjára repülőgépekről dobáltak koszorúkat. Vitéz Gergye Józsefet hatalmas közönség kísérte el utolsó útjára.

— Az olasz király jubilál. Rómából jelentik: A király legközelebbi negyedszázados uralkodását fogja megünnepelni. Ebből az alkalomból az egész ország területén nagy ünnepek lesznek.

— Római zarándokautók katasztrófia. Rómából jelentik: Egy amerikai zarándokokkal teli autó Arezonán összeütközött egy szembejövő német zarándokautóval. Mayer müncheni kereskedő és a szomszédja, egy pap meghaltak. Sokan súlyosan megsebesültek.

— Hárommillió kárt okozott a legújabb vasúti katasztrófa. Bucarestből jelentik: A Piatra-Olt állomáson történt vasúti szerencsétlenség, amelyről már tegnap hírt adtunk, hárommillió kárt okozott a CFR-nek.

— Felsőszécsényi román hírlapíró. Bucarestből jelentik: A legfelsőbb semmitűszék ma tárgyalja Cacea hírlapíró, volt képviselő felebezését, akit a bucarestii törvényszék felsőszécsényi tizenhét havi fogságra ítelt. Az újságíró lapjában, az uralkodó személyét sértő közleményt írt, erre következett a szigorú ítélet.

— Befejeződtek Timisoarán az állampolgársági igazolások. Timisoarai (Temesváron) ma értek véget az állampolgárság megállapításával kapcsolatos munkálatok. Összesen 54 ezer állampolgárt vettek fel a lajstromokba. Bár Temesvárnak százezernél több lakosa van, ez a szám mégis fedti a valóságot, mert több mint ötezer regátbeli is lakik Temesváron, akiket nem kellett felvenni az állampolgárok listájába, ezenkívül több ezer diák, katona és idegen is tartózkodik a városban.

— Telefonforgalom Timisoara és Belgrád között. A bucarestii posta-vezérgazgatóság ma táviratilag értesítette a temesvári postagazgatóság műszaki osztályát, hogy június elsején, ha különösebb akadályok nem merülnek fel, Temesvár és Belgrád között megindulhat a telefonforgalom.

— Pályázati felhívás. A Hellas Sport Club pályázatot hirdet büféjének bérletére vonatkozólag. Érdeklődni: a Hellas sporttelepen délután 6—7 között, a klub titkáránál. Az elnökség.

— Halálozás. Súlyos csapás érte Kovincie Uros aradi görög keleti szerb esperest. Felesége, született Burnáz Emilia, hosszas és kínos szenvedés után, fiatal életének 33-ik évében, május 15-én meghalt. Az elhunyt uriaszony becsült és szeretett tagja volt Arad társadalmának és hálálának híre mély és igaz részvétet kelt. A halottat a gör. kat. szerb templomban szenteik be, temetése pedig vasárnap, május 17-én lesz a Kelemen-téri szerb palotából. Az előkelő uriaszony halálával férjén és egyetlen leánykáján kívül ismert aradi családokat döntött gyászba.

— Gázolt a bérkocsi. Ma este 8 és fél 9 óra között Aradon, a viaduktnak a város felőli feljárója előtt egy kétfogatu bérkocsi elütötte Kozsinek Sándornét. A súlyosan sebesült asszonyt dr. Biksz Mór orvos részécsitette első segélyben. A lelkiismeretlen kocsi ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— Terjed a csatlakozási mozgalom Ausztriában. Grázból táviratozzák: A községtanács mai ülésén elfogadta a nagynémeteknek azt az indítványát, hogy a város szólítsa fel a kormányt, hogy legközelebbi egyen lépést Genfben a Népszövetségnél, hogy Ausztria mielőbb egyesülhessen Németországgal.

— Rablófőmadás az uccán. Budapestről táviratozzák: tegnap este a Péterffy Sándor-uccában Guttermann Salamonnét, egy ékszerészlet tulajdonosnőjét, egy férfi hátulról fejbevágtta. Az asszony az erős ütéstől eszméletlenül esett össze és a tettes több aranyórát, karkötőórát, medaillont, nyakláncot és ékszert, valamint egy 2 millió korona

Nagyarányu bélyeghamisítás
Budapesten. Budapestről táviratoz-
 zák: Bonyolult bélyeghamisítási
 ügyben kezdett nyomozást a bu-
 dapesti rendőrség, amely egy-
 aránt érdekli a postát és a bélyeg
 gyűjtőket. A posta már régen be-
 vonta a 3 filléres, zöld színű és
 aratókat ábrázoló bélyegeket, me-
 lyeket később piros felülnyomás-
 sal 2000 koronás értékben bocsáj-
 tott újra forgalomba. Márciusban
 vették észre a bélyegkereskedők,
 hogy ilyen bélyegek ívekben ke-
 rülnek hozzájuk eladásra, bár
 ezeket a posta időközben fokoza-
 tosan bevonta. A gyanús bélyeg-
 ilyeket beszállították a postaigaz-
 gatószákhoz, ahol tüzetes vizsgá-
 lat után megállapították, hogy
 olajos bélyegzéssel készültek, míg
 az eredetienél száraz bélyegzót
 használtak. A postakincstár az
 eddigi megállapítások szerint 70
 millióval károsodott. A rendőrség
 már nyomon van.

— Ha súlyt fektetünk arra, hogy
 arcbőrünk gyöngéd és fehér legyen,
 úgy keverjünk mosdóvizünkbe ere-
 deti MACK-féle KAISER BORAX-ot.

— Ezer szencziós újdonság ér-
 kezett Kerpel kölcsönkönyvtárába.

— Sirkőavatások. Néhai Márton
 Jakab síremlékének ünnepélyes fel-
 avatása vasárnap délelőtt 10 órakor
 fog az aradi orth. temetőben (kath.
 felsőtemető mögött) megtartani. —
 Néhai Czukor Albertné sirkőavatása
 vasárnap, május 17.-én d. e. 11 óra-
 kor lesz az aradi zsidó temető sir-
 kertjében.

— A TAC műkedvelői gárdája
 szombaton és vasárnap este a
 temesvári városi színházban a
 színházi zenekar közreműködésé-
 vel előadja a „Médi” című nagy-
 sikert aratott operettet. A műked-
 velői előadások iránt nagy az ér-
 deklődés és bizonyára a színház-
 ban is olyan kitűnő eredménnyel
 szerepelnek majd a népszerű
 TAC-isták, mint a focibalánál.

— Az aradi katonai strandfürdő
 holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor
 nagy ünnepséggel megnyílik.

— Gépkezelői tanfolyam. Má-
 jus 18-án kezdődik az aradi fa- és
 fémipari szakiskolában egy ma-
 gyar nyelvű stabilgépkezelői tan-
 folyam, Beiratkozások naponta
 d. u. 5-6-ig az iskola igazgató-
 ságánál.

Meghalt

az ércmadár apja.

Aki legelőször emelkedett levegőbe
 repülőgéppel.

(Páris, május 14.) Murette város-
 kában levő villájában ma meghalt
 Ader Kelemen, akit valaha sokat em-
 legettek, de most már mindenki el-
 feledte. Csendes elvonultságban élt
 ez az ember, aki elsőnek valósította
 meg azt a gondolatot, hogyan lehet
 a levegőnél nehezebb géppel rep-
 ülni. Ő építette az első repülőgépet.
 Elismerést nem kapott. Ugy járt,
 mint sok más föltaláló, nem vettek
 róla tudomást.

Csak a múlt évben, amikor már
 84 év terhe nyomta a vállát, gondol-
 tak rá a tudomány hivatalos képviselői
 és halála előtt a becsületrend
 keresztjével tüntették ki a nagy fel-
 találót. Ader, aki egyébként már
 1878-ban az első használható mik-
 rofont szerkesztette, amivel jelenté-
 kenyen hozzájárult a telefon tökéle-
 tesítéséhez, ezt a találmányát eladta a

Izgalom Zelea Codreanu pörének főtárgyalása körül

A mehedinti prefektus kiméretlenül elnyom minden zavargást. — A turnuseverini zsidó hitközség felhívása

Turnuseverinből jelentik: Ze-
 lea Codreanu közlegő főtárgya-
 lása alkalmából Corboreanu me-
 hedinti prefektus felhívást inté-
 zett a város lakóhoz, a rend és
 a nyugalom megőrzése érdeké-
 ben. Felhívásában kijelenti, hogy
 a kormánytól kapott felhatalma-
 zása alapján a rend megbontásá-
 ra irányuló kísérleteket a legszí-
 goribban el fogja fojtani. A pre-

fektus felhívásával egyidejűleg a
 turnuseverini zsidó hitközség is
 felhívta a zsidó lakosságot, ame-
 lyet óvatosságra int a rendbon-
 tókkal szemben. A hitközség fel-
 hívása annak a reménynek ad ki-
 fejezést, hogy a rendbontók ak-
 ciójának nem fog sikerülni a vá-
 ros keresztény és zsidó lakossá-
 ga között fenálló ősrégi egyetér-
 tést megzavarni.

Bethlen válaszol a kisantantnak.

Budapestről táviratozzák: A Magyar Hírlap arról értesül, hogy
 gróf Bethlen István miniszterelnök a jövő hét elején a külügyi bi-
 zottságban fog válaszolni Karaffiák interpellációjára, amelyben a
 kisantant bucurestii konferenciáján Magyarország ellen emelt vád-
 jáiról van szó.

Békére áhítozik az orosz szovjet.

Csicserin nagyon csendes hírokat pengetett a moszkvai szovjetkongresszuson.

(Moszkva, május 15.) Az orosz
 szovjetkörtársaságok Moszkvá-
 ban kongresszust tartanak, mely-
 nek mai ülésén szenzációs kijelen-
 tések hangzottak el. Csicserin kül-
 ügyi népbiztos terjesztette elő ex-
 pozéját és ebben egészen új hí-
 rokat penget. Kijelentette, hogy a
 szovjet békére törekszik és diplo-
 máciai tevékenységében nem tá-
 madásra, hanem védelemre ren-
 dezkedett be. Kitért a genfi fegy-
 verkereskedelmi konferencia kér-
 désére is és hangsúlyozta, hogy
 oda csak azért nem ment el,
 mert a konferencia munkásságá-
 nak ellenőrzését a Népszövetség-
 re bízták, amelyet Oroszország
 nem tekint pártatlannak. Valót-
 lannak jelentette ki azt a híresz-
 telést, amely szerint Oroszország
 a középpázsiai köztársaságokat
 támpontoknak akarná kihasználni
 az esetleg megindítandó támadá-
 soknál. Hangoztatta, hogy a szov-

jetnek semminemű támadó cél-
 zata nincsen.

— Az Európa-Ázsia blokk ki-
 alakulását látom, — mondotta
 Csicserin. Az egyik oldalon Fran-
 ciaország, Lengyelország és Ja-
 pán, a másik oldalon Anglia, eset-
 leg Németországgal, ami szá-
 munkra nem egyéb, mint reakció.
 Ennek pedig erős támasza az
 Egyesült Államok is. Anglia azt
 követeli, hogy mondjunk le a
 kommunista-propagandáról. Kije-
 lentem, hogy ilyen propagandát
 ma már nem tejtünk ki. A szovjet
 legveszedelmesebb ellensége azon-
 ban Anglia, amelynek ügynökei-
 vel lépten-nyomon találkozhatunk,
 míg francia ügynökökről nem tu-
 dok. Látom, hogy Anglia Kinának
 új helyzetet akar diktálni és
 Csangcsolint akarja diktátorságra
 emelni. Ez ellen azonban a keleti
 népek valamennyien állást foglal-
 nak és a védelmet Fengjosiang
 szervezi meg.

francia kormánynak. Azóta egyre
 aviatikai kérdésekkel foglalkozott.
 Alaposan tanulmányozta a madarak
 repülését és végre megépítette az
 első repülőgépet. Az ércmadár szét-
 terjesztett szárnya körülbelül 14 mé-
 ter hosszú volt, a repülőgép maga 6
 méter magas és gőzmotor hajtotta.

Ezzel a géppel az armainvillersi
 parkban végezte az első döntő ki-
 sérletet, amely nagyban és egészben
 sikerült. Több percig a levegőben
 maradt és néhány száz méternyi tá-
 voltságot tett meg. Második kísérlete
 kudarcra végződött. A készülék le-
 zuhant és további kísérleteivel sem
 volt sok szerencséje. Balsiker üldözte.
 Akárhányszor fölrepült, hamar le
 kellett ismét szállnia.

Persze ilyen előzmények után
 senki sem bizott már eszméjének
 gyakorlati értékében. Pedig
 mégis neki volt igaza. Az ő
 nyomdokán indult el az aviatika,
 amely napjainkig oly csodálato-
 san fejlődött. Az a gép, mellyel
 Ader annak idején az armainvil-
 lersi parkban első kísérletét vé-
 gezte, ma a párisi műszaki mu-
 zeumban látható.

**Őn bátran kimutathatja
 a foga fehérét, Pál
 Ha Farmodont fogkrémet
 424 [és szájvizet használ!]**

MOZIK

xx „Nevelő örökösök” Patt és
 Patacon film-bemutató ma, szom-
 baton az aradi Apollóban. Patt és
 Patachon új filmje indult hódítás-
 ra a világ körül, a „Nevelő örö-
 kösök” a világhírű filmkomiku-
 soknak ez a legújabb alakítása
 teljes eredménnyel futja hódító
 körútját. A hatfelvonásos gyönyö-
 rű film szerdáiig marad műsoron.
 Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9
 órakor kezdődnek.

xx „13-as autó” amerikai bur-
 leszk bemutatója ma, szombaton az
 aradi Urániában. Az amerikai
 filmatrakciók sorában messze ki-
 magaslanak Monty Banks nagy-
 szerű művészzel megjárt szortur-
 leszk filmjei. A szenzációs ame-
 rikai burleszk szerdáiig szerepel az
 aradi Uránia mozgószínház mű-
 során. Az előadások fél 5, 6, fél
 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az arad Apollóban vasárnap
 délelőtt 11-kor nagy hábszinnáz,
 teljesen új műsorral. Színre kerül
 többek között a gyermekek legked-
 vesebb meséje: **Mofetétkő és a hét
 törpe.**

xx Aradi marosparti nyári mozgó-
 szinnáz. Ma, szombaton este a To-
 rinói két árva című 5 felvonásos
 filmdráma és Karcsi lakodalma 2 fel-

vonásos szalon vigjáték kerül bemu-
 tatásra. Kezdeté pont fél tizkor.

Mámortanyán Boszniában.

Simin-Han kis mezőváros Bosznia-
 ban. Akkora mint egy közepes erdélyi
 falu. A vasuti állomása sárgára meszelt,
 uccái piszkos, szűk sikátorok. Rengeteg
 bazára, szőnyegkereskedése és kávémé-
 rése van. Lakossága tulnyomó részben
 igazhitű mozlím. Hosszszakállu, nap-
 barnította arcu, fezes és turbános törö-
 kök. Nagyon ügyes kereskedők, de meg-
 bízhatatlanok. Az üzleteket nem a sö-
 tét, lebuszerű boltokban bonyolítják le,
 hanem künn a szeméttel borított uccán,
 ha a török kereskedő meglátja az ide-
 gent az uccán jönni, beszalad az üzle-
 tébe és kihozza onnan a legszebb, a szí-
 várvány minden színében pompázó sző-
 nyegét. A szőnyeggel a kezében azután
 valósággal rátamad a gyanutlanul köze-
 ledő vevőjelöltre. Megfogja a kabátjá-
 nál és minden ékesszólását előszedi,
 hogy rátukmálja a szerencsétlen kiske-
 mélt áldozatra a portékát. Négy-ötszö-
 rös árat kér és ha a tájékozatlan idegen
 a felét igéri a kért árnak, úgy az élel-
 mes muzulmán már is nagyszerű üzle-
 tet csinált.

Eppen Bajfám ünnep táján járunk
 Simin-Hanban. Csütörtök délután van.
 Elfátyolozott arcu, karcsu török asszo-
 nyok és lányok fürdőbe igyekeznek.
 Holnap péntek van — török vasárnap
 — és a mohamedán vallás követőinek
 szigorúan előírja a fürdést a pénteki ün-
 nep előtt. Kint ülünk az uccán, helye-
 sen: elnyulva heverünk egy alacsony
 lábú török pamlogon Muftija bég kafed-
 zsiája előtt és nézzük az elhaladókat.
 Közben alig ül ki az egyik párolgó
 török kávécsésze, már is másikat kül-
 det az emberséges Muftija bég. Estele-
 dik. A minaré karcsu tornyán dühös
 müezzinek ordítják elnyújtott hangon a
 péntek este közeledését és fehérburnu-
 szos hívők csoszognak a kupolás mecse-
 tek felé.

Izzedin, a kávé kamaszja most oda-
 sompolyog hozzánk és megigéri, hogyha
 éjjelig várunk, úgy elvezet bennünket
 Ajsához. Ajsáról már sokat hallottunk.
 Valami misztikus csodalény lehet. Egyik
 verzió szerint néhány évvel ezelőtt még
 a felséges padisah előtt járta fátyoltán-
 cát. Mások azt mondják róla, hogy bü-
 bájos boszorka, földöntuli csodás titkok
 tudója.

Éjtélkor pontban elénk állit Izzedin.
 Vigyorog és jelentőségtelesen kacsint
 ráuk.

— Mehetünk — mondja halkán és
 nyakába szedi hosszú lábait, ahogyan
 lohol előtünk a sikátorokon át. Holdvi-
 lágos este van és a szűk uccák ösdi há-
 zai valósággal egybeborulnak.

Jó negyedórát mehetünk, amidőn a
 loholó Izzedin egyszerre csak megtor-
 pan és titoktelesen kocog háromszor
 egy deszkajitón. Lassan nyitják. Egy
 aszott anyóka bocsát be bennünket.

Dohos szag csapja meg az orrunkat
 az ajtó nyílásai nyomán. Bent szemét
 maró sűrű füst terjeng. Egy piszkos kis
 szobában vagyunk. A körbenfutó kere-
 veteken részeg és óplummámorban he-
 verő csavargók fekszenek öntudatlanul
 és egy-két festett nő. Ajsa szorbetet és
 opiumpipát ajánl fel. Nem szép, nem is
 fiatal már. Öregedő török nő, aki egy-
 kori nimbusza romjaiból élésködik. Tit-
 kos találkahelyet tart Bosznia söpredé-
 ke számára, ahol a török vallás által el-
 tiltott borhoz is hozzá lehet jutni. És
 opiumot lehet szívni.

Öt percig maradunk a főtér levegőn
 és sietünk az uccára. A csodás érze-
 tével. Az érzéki kelet Boszniában pusztu-
 lóban van és a mámor — nagyon
 unalmas. (pege.)

Vasárnap d. u. Kinizsi—ATE. barátságos mérkőzés az aradi P. Cetate-Vechi (Ovár-téri) pályán.

KÖZGAZDASÁG

Jó aratása lesz Romániának.

Biztatóak a tavaszi termés kilátások.

(Saját tudósítónktól). Az enyhe tavaszi időjárást a szorgalmasabb gazdák sietve kihasználták és a szokottnál korábban fogták a tavaszi vetéshez. A márciusi időjárás a munkálatokat hátráltatta, de utána ismét kedvezőre fordult az idő. A husvéti áldást hozó eső igen kedvezően hatott a vetésekre, úgy, hogy mind az őszi, mind a tavaszi vetések általában jól állanak. Az őszi kelt jól fejlődnek, kivált a korai vetések, a későbbi vetéseknek helyenként a száraz hideg szelek ártottak s azokat a fejlődésben hátráltatták. Több helyen

a tavaszi buza a tavaszi időjárás következtében később kelt, de ezekre is jótékonyan hatottak a későbbi esőzések.

A tavaszi korai árpavetések csapadékhiány és hideg időjárás folytán ritkán keltek. Ott hol késői fagyok voltak, a korai zabvetések szenvedtek, úgy, hogy azokat helyenként újra vetették. Utóbbi időben helyenként sok volt már az esőből, de remélhető, csendes meleg idő mellett még jó eredményekre számíthatunk. Takarmánytelék jól keltek, szépen fejlődnek. A jól kelt kaposokról még korai nyilatkozni.

Zürichben 2.45, Párisban 9.15 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Május 15.) Francia frank 11.60, svájci frank 40, dollár 208, angol font 1030, szokol 6.20, lira 8.50, dinár 3.35, márká 49, osztrák schilling 30, magyar korona 335. **Kifizetések:** Páris 12, Zürich 41.20, London 1034, Prága 6.30, Newyork 212, Milanó 8.72, Belgrád 3.46, Berlin 50, Bécs 30, Budapest 335.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Május 15.) Berlin 123, Amsterdam 207.80, Newyork 516.75, London 2508.75, Páris 26.97.50, Milanó 21.16.25, Prága 15.30, Budapest 0.0072.62.50, Belgrád 8.39, Bucarest 245, Varsó 0.00099.45, Bécs 0.0072.80.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Május 15.) Berlin 123, Amsterdam 207.60, Newyork 516.75, London 2508.50, Páris 27, Milanó 21.15, Prága 15.30, Budapest 0.0072.62.50, Belgrád 8.39, Bucarest 245, Varsó 0.00099.55, Bécs 0.0072.80.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Május 15.) **Kifizetések** Páris 11.08, London 1029, Newyork 211.50, Milanó 8.68, Zürich 40.80, Bécs 29.50, Prága 6.30. **Valuták:** Napoleon 780, aranyárka 50, leva 1.45, török lira 1.05, angol font 1015, francia frank 11.20, svájci frank 40, lira 8.60, drachma 3.70, dinár 3.28, dollár 209, lengyel márka 39, osztrák korona 31, magyar kor. 310, szokol 5.15.

= Jenő főherceg palotájából a bécsi ipar és kereskedelem reprezentációs háza lesz. Bécsből jelentik: A bécsi iparosok és kereskedők testületei elhatározták, hogy Bécs városának szívében reprezentációs házat csinálnak az osztrák kereskedelem és ipar számára. A reprezentációs palotában állandó iparművészeti mintakiállítás rendeznek, azonkívül itt nyernek elhelyezést a kereskedelmi testületek irodái és olvasótermek, valamint a kereskedők kaszinója. A

reprezentációs palota természetesen rendelkezésére fog állani a Bécsbe jövő idegen kereskedőknek is. Az előkészítő bizottság erre a célra Jenő főherceg palotáját szemelte ki. A kereskedelmi testületek a palotát 17 esztendőre bérelték ki 300 millió korona évi bérért. Az átalakítási munkálatok még a nyár folyamán megkezdődnek, úgy, hogy az osztrák ipar és kereskedelem reprezentációs palotája már az őszi folyamán megnyílhat.

= Milyen változásokat hoz a nyári menetrend. A bucaresti—orsova—timisoarai vonalon a személyvonatok nem változtak. Nagyobb változást szenvedtek a gyorsvonatok. A 11. sz. express indul Bucarestből 19.25-kor és érkezik Timisoarára 9.39-kor. A 12. sz. express indul Timisoaráról 21.20-kor és érkezik Bucarestbe 11-kor. A 101. számú gyorsvonat indul Bucarestből 6 óra 30 perckor, érkezik Timisoarára 21.54-kor. Vissza a 102. sz. indul Timisoaráról 8.45-kor, érkezik Bucarestbe 23.35-kor. — A timisoara—aradi vonalon nincs változás, ugyisintén az arad—nagyváradi közvetlen vonalon változatlanul maradtak a jelenleg közlekedő vonatok.

= Megnyílt a bucaresti vásár. Bucarestből jelentik: Vasárnap nyitják meg a bucaresti Targul Mosilor kiállítást a szokásos ünnepségek között, amelyen a királyi család és a kormány tagjai is résztvesznek.

= Nemzetközi gazdasági tárgyalás Bucarestben. Bucarestből jelentik: A mai napon Bucarestben egy nemzetközi konferencia kezdődött, amely rendezni fogja a Németország és Törökország között lebonyolítandó forgalom kérdését. A konferencia azt tervezi, hogy a két ország

közötti forgalmat részben Románián keresztül Biharpüspökin, vagy Curticion át, részben Jugoszlávián keresztül fogják lebonyolítani. A konferencián résztvesznek Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Törökország és Bulgária kiküldöttei.

— A pénzügyminiszter nem utazik Amerikába. Bucarestből jelentik: Illetékes helyen megcáfolják azt a hírt, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter Amerikába utazik. Téves az a hír is, hogy Oromulu utazna az Egyesült Államokba. Az egész hírből csak annyi igaz, hogy Siavesti, a Banca Romanesti igazgatója utazik Amerikába, ahol egy Romániának folyósítandó kölcsön feltételeit tanulmányozza.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

INDUSTRIA DE FIER DIN ARAD
SOCIETATE ANONIMA IN ARAD

CONVOCARE.

Industria de Fier din Arad, Societate Anonimă în Arad va ținea

adunarea generală
ordinară al XVII-ea

în 29 Maiu 1925, orele 4 p. m. în localul Societății Str. Cogalniceanu No. 45—47.

D-nii acționari sunt rugați a depune acțiunii cu cupoanele până la 26 Maiu 1925, incl. pentru executare dreptul lor de vot la casieria Societății.

Ordinea de zi:

1. Alegerea doilor acționari pentru verificarea procesului-verbal despre adunarea generală.

2. Raportul anual Consiliului de Administrație și Comitetului Cenzorilor darea de seamă și aprobarea bilanțului pe anul 1924, hotărârea asupra distribuirei profitului net și descărcarea Consiliului de Administrație și Comitetului Cenzorilor pentru gestiunea în anul 1924.

3. Alegerea Consiliului de Administrație.

4. Alegerea Comitetului Cenzorilor și unui membru supleant.

5. Propuneri eventuale.

Arad, le 5 Maiu 1925.

Consiliul
de Administrație.

NYILTÉR.

A rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

OVAS.

Fiamért, Stanojov Ivánért semminemű fizetési kötelezettséget nem vállalok. 2777

STANOJOV JÁNOS Gáj.

Vasárnap délutántól kezdve Aradulnou (Ujaradon) a régi hírnévű csinosan berendezett SZÖLLŐ vendéglő

tündéerkertje

a legkellemesebb kiránduló helye lesz az aradiaknak. Izletes hideg és meleg ételkről, tisztán kezelt italokról, állandóan FRISSEN CSAPOLT SÖRRŐL gondoskodva van.

Minden vasárnap délután elsőrendű cigány- és fuvézenekar játszik.

NYÁRI MULATSÁGOK RENDEZÉSÉRE LEGALKALMASABB HELYSÉG.

Szives pártfogást kér: 1016

LUCZAY LÁSZLÓ, vendéglős.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CRÈME

Bouquet d'Origan

SZOVATA FÜRDŐ

Pension Exquisite,

a Dessewffy és Dr. Reichardsperg világhírű építész és felvilágosítók az ősbeltől vagy levélben:

PENSION EXQUISITE
Sovata-Bala Dessewffy-villa.
Rbör 1303. a. 2772

Utazói állást keres

több évig volt önálló 37 éves (kötött, textil, divatár) kereskedő, ki perfect román, román, magyar és németben. —:—: Cim:

STOICA, TIMISOARA,
Strada Iosif Vulcan No. 12.

HIRDETÉSE
EREDMÉNYES
LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:

LLOYD EXPRESS
hirdetési irodától.

Cluj, Str. Memorandului 24.
Hirdetések, noticek, közlemények a világ bármely lapjában.
Eredeti tarifák szerint.

Brázay szappanok a legjobbak! Csak azokat használjuk!

Iz, szín és táperő az „UHU”-pótkávé előnyei.

Karópakat leszállított áron árúsít: FEINER ékszerüzlet, Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-uca) 3. szám. Brilláns, ezüsttárgyakért legmagasabb napi árat fizetek.

Kirándulóknak a legkellemesebb szórakozási helye: **M.-Radnán Schaller Mihály „METROPOL” szálloda-, étterme- és kerthelyisége,** ahol állandóan izletes hideg és meleg étel, tisztán kezelt hegyaljai berek kaphatók a legpontosabb kiszolgálás mellett. Az „Apollo” nyári mozi is kellemes szórakozást nyújt. 1013

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjtalanul szedjük. Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegi, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatva, illetve helyesbítve.

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES kifizetői fix fizetés-sel, jutallékkal és lakással könnyű munkára azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2686

LAKATOS műszerész tanulókat felvesz heti fizetésre Kaiser Rudolf, Arad, Buv. Regele Ferdinand No. 14. 2737

ORÁSSÉGÉD (nagy munkás) és műszerész felvétetik. Gáspár, Arad, Str. Horia 2. 2760

500 VAGON tüzfű fuvarozására vállalkozók kerestetnek. Cím Lupsa, Halmagiu. 10229

SÜTŐSEGÉD kerestetik vidékre aki józan életű és aki önállóan tud egy kisebb üzemet vezetni. Csakis tiszta munkás jelentkezzen. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatala „Camarbeitler” jelige alatt továbbít. Csakis teljes névvel ellátott levelek vétetnek figyelembe. 2798

INTELLIGENS urind ajánlkozik nagyobb házhöz mint házzelvezető vagy anyahelyettes lehetleg birtokra. Választ „Emesse” jeligébe az Aradi Közlöny kiadóhivatala kér. 2794

PERFEKTÜL főző mindenest azonnal belépésre keresek. Vass drogeria Arad. 15168

INTELLIGENS gyermekleány azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2805

Lakás.

KÉT vagy háromszobás lakást keresünk lelépésért a belvárosban. „Italia” ügynökség. Arad, Str. Alexandri 1. Salaczucca.) 2800

KÉT ügyvédi irodának vagy orvosi rendelőnek alkalmas szoba kiadó Aradon, a Lutheránus templom körül. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2803

Vétel és eladás.

Dr. MŁADEJOWSKY egyetemi tanár Sclerol syrupia a véredény elmeszesedés legújabb gyógyszere Földes gyógyszer-tár Arad. 2433

EBÉDLŐ perzsaszőnyegek, vitrin, antik pohár, vitrin tárgyak, uriszoba, haló, ebédlő és szalon berendezések, ezüst retikülök, ezüst evőeszközök, Bieder-mayer szalon, különböző butordarabok, futó szőnyeg, ágycseriő, asztalteriő, tükrös plüsch ebédlődivány, gyermekágy, servizek, dísztárgyak, fotelok, puffok, alaskai róka, antik álló óra, festmények, fiu ruhák, férfi felöltők, tölcserniőküli gramofon, vázák stb. igen jutányosan eladó. Arad, Str. Consistorului No. 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

ÖSSZES könyvek leszállított áron, 110 ezer kötetes kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin színházépület Arad. 2731

MINDENNEMŐ ezüst tárgyakat, szőnyegek, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísztárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba vesznek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, antik butort magas árban vesznek, két új angol fotel 6000 leiert eladó. Biedermaier garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

JÓKARBAN levő szállóprás eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2727

VANILLOGEN pótolja a drága vaniliát. Földes gyógyszer-tár Arad. 2728

ARADHEGYALJAI bort, szőlőbirtokot, házat, mézet, tengerit, pálinkát elad és közvetít Ruzsonyi Endre ügynöksége Siria. 2768

PERZSASZŐNYEGEK olcsón egy pár napig, Salon Artistique Arad, Fischer Eliz palota, ezüstöt, antique butort magas árban veszünk. 2802

Inertian.

MEGYE legforgalmasabb községében piactéren nagy sarokház több szobával, 40 m. üvegfolysóval, padolt padlással, melléképülettel, nagy telekkel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2773

EMELETES gyárépület eladó, esetleg bérbeadó. Szabó drogeria Arad. 2791

UJMIKELAKÁN 3 szobás magánház azonnal elfoglalható, 80.000 leiert eladó. Cím Szabó drogeria Arad. 2792

ARAD, Piata Catedralei (Tököl-tér) közelében lévő ház eladó. 3 szoba, konyha stb. elfoglalható. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2776

GYOROKON, Főut 78. szám gazdálkodóknak alkalmas ház nagy gyümölcsös kerttel jutányosan eladó. 2774

MAGÁNHÁZAT, elfoglalható két vagy háromszobás lakással keresünk a belvárosban megvételre. Lehet kétlakásos is. „Italia” ügynökség. Arad, Str. Alexandri 1. (Salacz-u.) 2801

Különféle.

CSUNYA, fényes, zsiros arcu nők és férfiak azonnal szépek lesznek, ha arcukat párszor naponta Helacittal törlik le. Hens Vilmos. Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 2744

PÉNZKÖLCSÖNÖKET a legelőnyösebben folyósítanak. Haász-iroda. Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. 16552

BÉRHAZAT, modernet 1.000.000 lei értékig keresek megvételre Aradon. Azonkívül Planet Junior lókapát, sorbavetőgépet. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2596

Üzletek.

SZEP nagy üzlethelyiség, két nagy kirakattal, iroda és raktárhelyiséggel azonnal kiadó. Ortutay-palota Arad. 2743

Oltönyöket 1650
Reglánokat 2000
Gummi kabátokat... .. 960
lejes árakban árúsít:
SZANTO & KOMLÓS,
Arad, színház-épület.
Kérjük szövetkirakataink megtekintését!

Az utvinisi (ötvenes) uradalom
1925 máj. 24-én d. o. 8 órakor
árverés útján elad
mezőgazdasági gépeket.
Vonatállomás Utvinis, Acsev

Kisebb nagyobb házhelyek a Str. Fabrica 27., 29. sz. (régi szám 7.) alatt eladók. Bővebbet: Kalász János börtületében, Arad, Strada Piata Avram Iancu No. 3. 2741

Háromszáz holdas,

Aradhoz közel, intenzív és modern gazdálkodásra igen alkalmas bérlethez, nagyobb tőkével rendelkező társ kerestetik. Szükséges gazdasági épületek és holt felszerelés majdnem hiány nélkül megvan. Bővebb felvilágosítást ad: 16091
„URANUL“-IRODA. Arad, Strada Bratianu, főpostával szemben.

FOWLER, WENZSKI, GANZ és KEMNA Gőzeke alkatrészeket sodronyköteleteket 422

W. D., Stock és Romeo motorekét, valamint azok összes alkatrészeit legelőnyösebb feltételek mellett szállít
AGRICULTURA Ipari és kereskedelmi r. Távlatcím: AGRICULTURA TIMIȘOARA Telefon: 18-60. IV. Str. Pop de Bazești (Eötvös-u.) 26.

Illits BRISTOL-szálló BUDAPEST. 216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

OCASIO! Csak rövid ideig! Cégváltás folytán a raktáron levő valódi angol és egyéb férfi szövetek mélyen leszállított áron szerezhetők be **Schäffer Henrik,** Arad, Bul. Regina Maria 25.

Kioszk megnyitás! **MA ESTE** megnyílik Aradon a **kioszk, kávéház és cukrászda.** Szives pártfogást kér: **Kurták Mihály** tulajdonos. 2769
Elismert régi izletes konyha, tisztán kezelt borok! Külföldi elsőrendű szimfonikus zenekar! Előzékeny kiszolgálás!

Nyomatott az Aradi Közlöny notációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.